

Saldūdens ezera dūņu īstermiņa efektivitātes izvērtējums pacientiem ar ceļa locītavas osteoartrītu

Anīta Bergmane¹, Jānis Zaltāns¹, Līna Butāne², Ivīta Pole², Ilze Hāznere²,
Aija Vancāne², Inese Kokare²

¹ Latvijas Universitāte, Medicīnas fakultāte

² Paula Stradiņa Klīniskā universitātes slimnīca, Latvija

Ievads. Osteoartrīts (OA) ir multifaktoriāla slimība, kas skar aptuveni 10% no populācijas. Savukārt ceļa locītavas OA ir visbiežākā OA lokalizācija. Osteoartrītam progresējot, veidojas kompleks funkcionālās veselības traucējums. Lai mazinātu sāpju radīto diskomfortu un uzlabotu dzīves kvalitāti, OA ārstēšanā izmanto gan farmakoloģiskas, gan nefarmakoloģiskas ārstēšanas metodes. Dūņu terapija ir balneoloģiska ārstēšanas metode, kas Latvijā tradicionāli izmantota OA terciārās profilakses ietvaros. Dūņas satur vielas, kas ar neirohumorālā mehānisma palīdzību audos izraisa bioķīmiskas, biofiziskas un strukturālas izmaiņas.

Darba mērķis. Novērtēt saldūdens ezera sapropeļa dūņu īstermiņa efektivitāti uz ceļa locītavas osteoartrītu – izmaiņas ceļu locītavas osteoartrīta funkcionālā indeksa (*Lequesne* indeksa) un Vizuālās analogās sāpju skalas (VAS) rādītājos.

Materiāls un metodes. Pētījumā piedalījās 45 pacienti vecumā no 45 līdz 75 gadiem ar diagnozi “ceļa locītavas osteoartrīts”. Pacienti 10 dienu pēc kārtas saņēma Ubagovas ezera sapropeļa dūņu aplikācijas. Procedūra ilga 30 minūšu, dūņu temperatūra bija 37 °C. Visi pacienti tika novērtēti pirmajā un desmitajā dienā.

Rezultāti. Salīdzinot pacientu pirmo un otro novērtēšanu, tika iegūti ceļa locītavas osteoartrīta funkcionālā *Lequesne* indeksa un VAS skalas rādījumi. Izvērtējot *Lequesne* indeksa rādītājus pirmreizēji un atkārtoti, pacientu skaits ar galēji un ļoti izteiktu osteoartrītu ir samazinājies, savukārt ar viegli izteiktu osteoartrītu – palielinājies. Pacientus izvērtējot pirmajā un desmitajā reizē pēc VAS skalas, sāpju intensitāte kļūst mazāka vai saglabājas nemainīga.

Secinājumi. Sapropeļa dūņu terapijai ir pozitīva īstermiņa efektivitāte osteoartrīta ārstēšanā. Pēc *Lequesne* indeksa rādītājiem tiek secināts, ka ir uzlabojusies spēja veikt ikdienā svarīgas aktivitātes un mazinājusies sāpju intensitāte pēc VAS skalas.